

Силабус курсу

«Транскордонний туризм Карпатського єврорегіону»

Освітній ступінь: бакалавр

Галузь знань: 24 Сфера обслуговування

Спеціальність: 242 Туризм

Освітньо-професійна програма: Туризм

Кількість кредитів: 3

Рік підготовки: 5-ий семестр

Компонент освітньої програми: вибіркова

Мова викладання: українська

Керівник курсу

канд. геог.н., доцент кафедри туризму Габчак Наталія Францівна

Контактна інформація – natalia.habchak@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

Основна мета навчальної дисципліни «Транскордонний туризм Карпатського єврорегіону» сформувані у здобувачів вищої школи цілісний суспільно-економічний та політичний погляд на особливості та тенденції розвитку прикордонних територій, специфіку транскордонних зовнішньоекономічних зв'язків та визначити його роль у підвищенні конкурентоспроможності регіонів в умовах розширення сучасних євроінтеграційних процесів.

Виходячи з мети важливим є набуття здобувачами комплексу теоретичних знань і практичних навичок з організації туристичної діяльності на транскордонних територіях та здатністю працювати в міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці, виокремлювати перспективи розбудови нових пунктів пропуску на ділянці державного кордону України та країн ближнього зарубіжжя.

Вона є одним з вибіркових курсів програми підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою 242 «Туризм» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти і займає чільне місце в циклі дисциплін що поглиблюють професійну підготовку фахівців у сфері туризму.

Навчальний контент

Тема 1. Сутність поняття транскордонного туризму та його місця в структурі міжнародного туризму.

Соціально-економічна сутність понять «транскордонний туристичний ринок», «транскордонний туризм», «транскордонний регіон». Дослідження транскордонного туристичного ринку на принципах концепції сталого розвитку туризму. Основні напрями розвитку транскордонних туристичних ринків на підставі вивчення підходів зарубіжних та вітчизняних дослідників в межах транскордонних територій.

Тема 2. Правові основи та підтримки транскордонної співпраці в галузі туризму регіонів

Система національних нормативно-правових норм транскордонної співпраці. Закон «Про транскордонне співробітництво», Закон «Про місцеве самоврядування в Україні», Державна програма розвитку транскордонного співробітництва на 2021-2027 роки. Огляд та характеристика міжнародного співробітництва країн Карпатського єврорегіону.

Тема 3. Прикордонний та транскордонний простір.

Адміністративний підхід до визначення прикордонної території. Транскордонний регіон. Процеси, чинники та принципи формування і розвитку транскордонних регіонів. Поняття «регіон», «регіоналістика», «регіональна політика», «транскордонний туризм». Прикордонна зона та прикордонний регіон. Підходи до формування визначальних характеристик транскордонного регіону. Митне забезпечення транскордонного туризму.

Тема 4 - 5. Єврорегіони як форма транскордонного співробітництва в галузі туризму. Єврорегіони за участю України. Карпатський єврорегіон.

Європейські принципи просторового планування з позицій розвитку туризму. Головні риси, що характеризують єврорегіон. Проблеми та спільні інтереси членів єврорегіонів. Транскордонне співробітництво в системі інтеграційних процесів. Сучасні напрями поглиблення ТКС. Вплив функціонування єврорегіонів на соціально-економічний розвиток території. Транскордонні проекти та їх значення в економіці, освіті та науці, культурі, туризмі та екології прикордонних територій. Програми фінансування транскордонних проектів від ЄС. Регіональні проекти транскордонного співробітництва. Оцінка та прогноз діяльності єврорегіонів на кордонах України. Єврорегіони за участю України. Єврорегіони як форма транскордонного співробітництва. Склад та загальні відомості про Карпатський єврорегіон.

Тема 6. Природно-ресурсний потенціал країн Карпатського єврорегіону.

Особливості ЕГП країн Карпатського єврорегіону. Рельєф, клімат, флора та фауна Польщі, Словаччини, Угорщини та Румунії. Особливості природно-ресурсного потенціалу Карпатського району, який примикає до державного кордону України з країнами ЄС.

Тема 7. Соціально-економічний та туристичний потенціал країн Карпатського єврорегіону.

Характеристика розвитку економіки Польщі, Словаччини, Угорщини, Румунії та її вплив на розвиток сфери послуг. Економічна спроможність Карпатського району (Львівська, Івано-Франківська, Чернівецька та Закарпатська області). Туристична діяльність в країнах Карпатського Єврорегіону: стан, проблеми, прогнози розвитку.

Тема 8. Туристичний потенціал українсько-польських прикордонних територій.

Склад та характеристика українсько-польських прикордонних територій. Природно-ресурсний та історико-культурний потенціал. Основні види розвитку туризму досліджуваних територій. Туристичні об'єкти.

Тема 9. Туристичний потенціал українсько-словацьких прикордонних територій.

Склад та характеристика українсько-словацьких прикордонних територій. Природно-ресурсний та історико-культурний потенціал. Основні види розвитку туризму досліджуваних територій. Туристичні об'єкти.

Тема 10. Туристичний потенціал українсько-угорських прикордонних територій.

Склад та характеристика українсько-угорських прикордонних територій. Природно-ресурсний та історико-культурний потенціал. Основні види розвитку туризму досліджуваних територій. Туристичні об'єкти.

Тема 11. Туристичний потенціал українсько-румунських прикордонних територій.

Склад та характеристика українсько-румунських прикордонних територій. Природно-ресурсний та історико-культурний потенціал. Основні види розвитку туризму досліджуваних територій. Туристичні об'єкти.

Тема 12. Географія зовнішньоекономічних зв'язків Закарпатської області в межах транскордонних територій з країнами ЄС.

Структура експорту та імпорту товарів Закарпатської області. Аналіз динаміки перетинів кордонів у розрізі 10 років. Особливості функціонування діючих та перспективних пунктів пропуску вздовж українсько-польської, словацької, угорської та румунської ділянок державного кордону.

Формування програмних компетентностей

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК05.** Прагнення до збереження навколишнього середовища
- ЗК06.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК07.** Здатність працювати в міжнародному контексті
- ЗК08.** Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій
- ЗК09.** Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми

Фахові компетентності (ФК)

- ФК3.** Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал регіонів і локальних територій
- ФК5.** Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів
- ФК10.** Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал
- ФК13.** Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації
- ФК14.** Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці
- ФК22.** Впроваджувати стратегію зовнішньоекономічної діяльності туристичних підприємств.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПР04.** Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору

ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території

ПР10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна)

ПР11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності

ПР23. Володіти методиками оцінки туристично-рекреаційних ресурсів регіону

ПР24. Аналізувати ефективність використання туристично-рекреаційних ресурсів регіону при створенні туристичного продукту

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знати і розуміти закономірності, принципи та механізми функціонування туристичного ринку в межах транскордонних територій. Вміти обґрунтувати теоретичні основи та принципи транскордонного співробітництва. Знати механізми функціонування що регулюють діяльність органів місцевого самоврядування в прикордонних регіонах. Визначати особливості сучасних тенденцій розвитку прикордонних територій та процесів транскордонної співпраці.	ПРН 04
Аналізувати в'їзні та виїзні туристичні потоки в межах транскордонних регіонів, здійснювати оцінку їхньої туристичної діяльності, працювати з проектами, планувати і розробляти маршрути транскордонного туризму.	ПРН 05
Вміти оцінювати та генерувати кон'юнктуру туристичного ринку транскордонних територій, інтерпретувати результати дослідження та прогнозувати напрями розвитку суб'єкта підприємницької діяльності в сфері туризму. Здійснювати оцінку регіонального чи локального використання туристичних ресурсів в межах транскордоння.	ПРН 10
Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері туристичної діяльності. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик ринкових туристичних систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.	ПРН 11
Здатність приймати оптимальні управлінські рішення і вміння застосовувати інформаційні та digital-технології в побудові вектору розвитку туристичних ринків транскордонних територій.	ПРН 13
Уміння оцінювати та аналізувати туристичні можливості транскордонних територій щодо надання різних видів туристично-рекреаційних послуг; визначати обсяг прибутків та їх розподіл, впроваджувати новітні методики ситуаційного аналізу макро- і мікросередовища, враховуючи обсяги надання послуг та чинники впливу на їх економічний стан.	ПРН 24

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бучко Ж. Аналіз туристичних потоків України – Румунії у контексті транскордонного туризму / Ж. Бучко, Е. Антоняк // Географія та туризм: Науковий збірник / Ред. кол.: Я.Б. Олійник (відп. ред.) та ін. – К.: Альфа-ПСК, 2016. – Вип. 35. – С. 26-35.
2. Бучко Ж. Буковина етнотуристична: можливості та тенденції для транскордонного туризму / Ж. Бучко // Розвиток українського етнотуризму: проблеми та перспективи: Збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (Львів, 25 лютого 2016 р.). – Львів: ЛІЕТ, 2016. – С. 37-42.
3. Бучко Ж. Географічні аспекти транскордонного туризму в контексті євроінтеграції України/ Ж. Бучко // Туризм як пріоритетний напрям соціально-економічного розвитку регіону: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (23-24 квітня 2015р.). – Чернівці: ЧТЕІ КНТЕУ, 2015. – С. 370-372.
4. Габчак Н. Транскордонний туризм Карпатського євро регіону: навчальний посібник / ДВНЗ «Ужгородський національний університет», укладачі: Н.Габчак, О.Білак. – Ужгород: ТОВ «РІК-У». 2023. – 248с.
5. Габчак Н., Габчак С. Безпека туристичних подорожей у воєнний період в межах Карпатського регіону України. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної дистанційної конференції Innovations and Prospects in Modern Science Стокгольм (Швеція) 29-31 липня 2023 року. – С. 159-169.
6. Габчак Н., Габчак С. Карпатський євро регіон в умовах інтеграції. Rozwój nowoczesnej edukacji i nauki – stan, problemy, perspektywy. Tom XIII: Utylitarne wartości badań naukowych / [Red.: J. Grzesiak, I. Zymomrya, W. Plynyskyj]. Konin – Użhorod – Przemysł – Chersoń: Poswit, 2022. С.203-206.
7. Габчак Н., Габчак С. Карпатський євро регіон: загальна характеристика. Матеріали XIX Міжнародної наукової інтернет-конференції. Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації». Вип.91. (28 лютого 2023 р.) ДВНЗ «Переяслав – Хмельницький педагогічний університет», 2023р. – С. 32-33.
8. Габчак Н., Габчак С. Особливості транскордонної співпраці в галузі туризму євро регіонів України. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Війна та туризм» (м. Київ, 11 листопада 2022 року) – С 136-140.
9. Габчак Н., Габчак С. Туристично-рекреаційний потенціал Карпатського регіону в межах України. Rozwój nowoczesnej edukacji i nauki – stan, problemy, perspektywy. Tom XIII: Utylitarne wartości badań naukowych / [Red.: J. Grzesiak, I. Zymomrya, W. Plynyskyj]. Konin – Użhorod – Przemysł – Chersoń: Poswit, 2023. С.203-206.
10. Габчак Н., Дубіс Л. Туристичний потенціал українсько-угорських прикордонних територій. Rozwój nowoczesnej edukacji i nauki – stan, problemy, perspektywy. Tom 8: Interdyscyplinarny dyskurs badań naukowych / [Redakcja naukowa: J. Grzesiak, I. Zymomrya, V. Plynyskyj]. Konin – Użhorod – Przemysł: Poswit, 2022. С.123-134. [колективна монографія]
11. Габчак Н., Ткачук А. Особливості розвитку туризму і рекреації в українсько-

польському прикордонні Матеріали XIX Міжнародної наукової інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації». Вип.97. (30 вересня 2023 р.) ДВНЗ «Переяслав – Хмельницький педагогічний університет», 2023р. – С. 24-26.

12. Мальська М. П. Пріоритети розвитку туризму у польсько-українських відносинах / М. П. Мальська, О. П. Біланюк // Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. – 2012. – Вип. 29. Ч. 2. – С. 138-143.

13. Мальська М. П. Туризм у міжнародному і національному вимірах. Історія і сучасність: монографія / М. П. Мальська, М. Й. Рутинський, Н. М. Паньків. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 268 с.

14. Мікула Н. А. Транскордонне співробітництво: посібник / Н. А. Мікула, В. В. Толкованов. – Київ: Крамар, 2011. – 259 с.

15. Мікула Н. Єврорегіони: досвід та перспективи / Н. Мікула. – Львів: ІРД НАН України, 2003. – 222 с.

16. Мікула Н. Міжтериторіальне та транскордонне співробітництво: Монографія / Н. Мікула. – Львів: ІРД НАН України, 2004. – 395 с.

17. Мікула Н. Національна доповідь «Сучасний стан та перспективи розвитку транскордонного співробітництва в Україні» (Основні положення проекту) / Н. Мікула, В. Толкованов // Регіональна економіка. – 2010. – №3. – С. 7-19.

18. Bozhuk T. I., Buchko Z. I. Cross-Border Ukrainian-Hungarian Cooperation in the Sphere of Tourism / T. I. Bozhuk, Z. I. Buchko // Journal of Geology, Geography and Geoecology. Dnipro: Oles Gonchar Dnipro National University, 2018. – 27(1). – P. 35-42.

19. Brian I. Skinner. Ears Resources. – Prentice-Hall. Ins., Englewood cliffs, New Jersey, 1986. – 264 p.

20. Buchko Z. Ethnic tourism potential of Bukovyna for the purposes of cross-border tourism / Zhanna Buchko, Stepan Rudenko, Valeriy Rudenko, Hanna Yeremiia. // Часопис соціально-економічної географії. Вип. 20 (1). – Харків, 2016. – С. 75-79.

21. Buchko Z. Festivals and traditional holidays in the ethnic tourism in Chernivtsi region. / Zhanna Buchko // Tourist Bucovina. Issue I. – Bucharest, 2015. – P. 128-133.

22. Buchko Z. I. Cross-Border Tourism In Bukovina / Scientific Review of Physical Culture, volume 8, issue 1. – University of Rzeszów, 2018. – P. 37-42.

23. Habchak N. F., Dubis L.F. Analysis of ecotourism infrastructure within the nature-protected areas of the Transcarpathian region (on the example of National Nature Park «Synevyr»). Journal of geology, geography and geoecology. Dnipro. – 31(1), 2022. – P. 22-30.

24. Habchak N. F., Dubis L.F. Prospects for the development of transport network in Transcarpathia within cross-border territories with EU countries. Journal of geology, geography and geoecology. Dnipro. – 29(3), 2020. – P. 512-519.

25. Miszczuk, A. (2002). Pogranicze polsko-ukraińskie a polityka zagraniczna III RP [Polish-Ukrainian borderland and foreign policy of the Third Polish Republic]. In R. Stemplowski, & A. Żelazo (Eds.), Polskie pogranicza a polityka zagraniczna u progu XXI wieku [Polish borderlands and foreign policy in the midst of the 21st century] (pp. 263-280). Warsaw, Poland: Instytut Spraw Międzynarodowych.

26. Polsko-Ukrajinska Strategiya Spivrobitnytstva na 2007-2015 rr. [Polish-Ukrainian Cooperation Strategy for 2007-2015]. Source: <http://ekospha.org/faily/dokumenty-faily/polskoukrainska-stratehiia-transkordonnoho-spivrobitnytstva-na-20072015-roky/>
27. Studzieniecki, T, Palmowski, T, Korneevetsc, V. (2016). The system of cross-border tourism in the Polish-Russia borderland. *Procedia Economics and Finance* 39, 545-552.
28. Studzieniecki, T, Spiriajevas, E. (2019). Cross-Border Tourist Destinations In Europe - Genesis, Essence And Promotion. *Proceedings of Varazdin 46th International Scientific Conference on Economic and Social Development – "Sustainable Tourist Destinations"*, 341-354, Varazdin 2019.
29. Turystyka w 2012 r. [Tourism in 2012] (2013). Retrieved from https://stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/KTS_turystyka_w_2012.pdf
30. Turystyka w 2019 r. [Tourism in 2019] (2020). Retrieved from <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/kultura-turystyka-sport/turystyka/>

Додаткова література

1. Buchko Z. Bukovina: Unicity through diversity. Bukovina's Carpathians // Zhanna Buchko, Vasile Efros, Liviu Popescu, Valeriy Rudenko. – Suceava: University Publishing house, 2015. – 106 p.
2. Buchko Z. Bukovina: Unicity through diversity. Bukovina's Subcarpathians // Zhanna Buchko, Vasile Efros, Liviu Popescu. – Suceava: University Publishing house, 2015. – 152 p.
3. Buchko Z. Bukovina: Unicity through diversity. Chernivtsi // Zhanna Buchko, Oleksandr Korol, Yaroslav Skrypyuk, Yaroslav Smirnov. – Suceava: University Publishing house, 2015. – 75 p.
4. Buchko Z. Bukovina: Unicity through diversity. Cycling through Bukovina and Bessarabia // Zhanna Buchko, Vasile Efros, Liviu Popescu. – Suceava: University Publishing house, 2015. – 49 p.
5. Buchko Z. Bukovina: Unicity through diversity. Equestrian Rotes in Bukovina // Zhanna Buchko, Vasile Efros, Liviu Popescu. – Suceava: University Publishing house, 2015. – 139 p.
6. Buchko Z. Bukovina: Unicity through diversity. Hikin Rotes // Zhanna Buchko, Vasile Efros, Liviu Popescu. – Suceava: University Publishing house, 2015. – 56 p.
7. Buchko Z. Bukovina: Unicity through diversity. The cross-border area // Zhanna Buchko, Vasile Efros, Liviu Popescu. – Suceava: University Publishing house, 2015. – 163 p.

Інформаційні ресурси

1. Е
врорегион «Донбасс» [Електронний ресурс]. – URL: http://www.euroregion-donbass.ru/border_ru-ukr.php
2. Е
врорегион «Слобожанщина» // Информационный портал Межрегионального

приграничного співробітництва. – [Електронний ресурс]. – URL: http://euroregion.ru/?page_id=66

3. Єврорегион «Ярославна» // Інформаційний портал Межрегіонального приграничного співробітництва. – [Електронний ресурс]. – URL: http://euroregion.ru/?page_id=64

4. Єврорегіон «Ярославна» [Електронний ресурс]. – URL: http://forum-sumy.com/post_vroegon_jaroslavna.html

5. Єврорегіони на території України: сучасний стан та перспективи розвитку // Актуальні проблеми розвитку освіти і науки в умовах глобалізації. – [Електронний ресурс]. <http://surl.li/kwpcxw>

6. Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними громадами або властями / Мадридська конвенція. Мадрид. – 21 травня 1980 року // Законодавство України. – [Електронний ресурс]. – URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_106

7. Закон України «Про державний кордон» [Закон України «Про державний кордон» N 1777-ХІІ від 4 листопада 1991 року (зі змінами та доповненнями)] // Законодавство України. – [Електронний ресурс]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>

8. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» N 959-ХІІ від 16 квітня 1991 року (зі змінами та доповненнями)] // Законодавство України. – [Електронний ресурс]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

9. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» // Законодавство України. – [Електронний ресурс]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>

10. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» // Законодавство України. – [Електронний ресурс]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>

11. Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів» [Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів» N 1562-VI від 25 червня 2009 року (зі змінами та доповненнями)] // Законодавство України. – [Електронний ресурс]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2850-15>

12. Офіційний сайт громадської Організації Агентство Сталого Розвитку та Європейської Інтеграції «Єврорегіон Нижній Дунай». – [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.asdei.od.ua>

13. Офіційний сайт Єврорегіону «Буг». – [Електронний ресурс]. – URL:

<http://euroregionbug.pl/index.php>

14.

О

фіційний сайт Єврорегіону «Дністер». – [Електронний ресурс]. – URL: <http://dniester.eu>

15.

О

фіційний сайт Єврорегіону «Карпати». – [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.euroregionkarpaty.com.ua>

